

Частична предварителна оценка на въздействието

Институция: Министерство на образованието и науката	Нормативен акт: Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Устройствения правилник на Министерството на образованието и науката
☒ Не е включен в законодателна/оперативна програма на Министерския съвет	☐ Включен е в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за:
Лице за контакт: Любомир Йосифов, директор на дирекция „Правна“ в Министерството на образованието и науката	Телефон и ел. поща: Тел.: 02 9217 527 e-mail: l.yosifov@mon.bg

Настоящата частична предварителна оценка на въздействието на проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Устройствения правилник на Министерството на образованието и науката е извършена в подкрепа на усилията на Министерството на образованието и науката, насочени към изпълнение на реформите, заложи в Националния план за възстановяване и устойчивост, целящи да подкрепят мерките за преодоляване на негативните въздействия и последиците от кризата във връзка с COVID-19, както и реализиране на реформите, развитието и модернизацията на образователния и научния сектор в страната.

1. Проблеми за решаване:

1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

През последните две години системата на Министерството на образованието и науката (МОН) бе изправена пред големите предизвикателства, изискващи пълна мобилизация на наличния човешки ресурс, породени от епидемията от COVID-19 и започналите в началото на 2022 г. военни действия в Украйна. Разрязването на глобалната епидемия от COVID-19 засегна обществената сфера и отношения в световен мащаб, като това се отрази не само икономически, но в частност и по отношение на образователния сектор. За преодоляването на тези неблагоприятните въздействия и последиците от епидемичната криза Европейският съюз (ЕС) създаде специален инструмент – Механизъм за възстановяване и устойчивост. Това е иновативен и резултатно ориентиран инструмент, целящ да осигури значителна ефективна финансова подкрепа за ускоряване на прилагането на устойчиви реформи и свързаните с тях публични инвестиции в държавите членки на ЕС. В рамките на Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ), който беше разработен от българска страна и приет, са предвидени инвестиции в размер на 1,6 млрд. лв. за подпомагане на реформите, развитието и модернизацията на образователния сектор у нас. Тези средства ще бъдат управлявани от МОН и представляват около 8 % от общия финансов ресурс по плана.

За справянето с описаните предизвикателства Министерството на образованието и науката ангажира интензивно цялостно своя наличен ресурс като в хода на дейностите се установиха следните проблеми:

- **Проблем 1:** Към настоящия момент в структурата на МОН няма обособена самостоятелна дирекция, която да осигурява хоризонтална и административна координация между всички стратегически документи и политики на правителството. Част от тези функции се изпълняват от отдел „Политики за стратегическо развитие“ в рамките на дирекция „Политики за стратегическо развитие, квалификация и кариерно развитие“. Предвид стартирането на НПВУ, са добавени функции във връзка с координацията по неговото изпълнение и осъществяването на текущо наблюдение върху постигането на ключовите етапи и цели и навременното изпълнение на заложените реформи и инвестиции.

Това налага формиране на ново структурно звено, което ще изпълнява функции по координиране, мониторинг, оценка, анализи, отчитане на дейностите във връзка с изпълнението на секторните реформи и националните стратегически документи .

- **Проблем 2:** МОН е изправен като работодател пред предизвикателства от загуба на конкурентоспособност по отношение на привличане на подготвени експерти, необходими за качествено и ефективно изпълнение на дейностите, ангажиментите и политиките в сферата на образованието, тъй като е налице продължаваща негативна тенденция на липса на експерти по голяма част от общообразователните учебни предмети и невъзможност за заемане на длъжностите за тях поради по-ниски нива на възнаграждения с оглед нарастващия обем на отговорностите и изоставане спрямо по-високото заплащане на педагогическите специалисти в системата на училищното образование, което от своя страна е в процес на постоянно увеличаване в последните години.

Също така, в резултат на прекратяване на служебните правоотношения със служители, придобили или упражнили право на пенсия при условията на Кодекса за социално осигуряване, през месец декември 2021 г. бяха освободени 25 служители, като техните задължения и отговорности бяха разпределени към останалите служители, повишавайки съответно натовареността им и служебната им ангажираност. Това води в някои случаи и до необходимост от търсене и използване на експертиза извън министерството, поради посочената липса на експерти със специфичен професионален опит и знания. Същевременно се наблюдават и чувствителни различия в заплащането за еднакъв труд между МОН и други аналогични административни структури.

- **Проблем 3:** В резултат на преминаването на Националния институт по метеорология и хидрология (НИМХ) като юридическо лице на подчинение на министъра на околната среда и водите с Постановление № 150 от 5 юли 2022 г. генералният директор на института отпада като разпоредител с бюджет в системата на МОН.

1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Разрешаването на описаните по-горе проблеми не може да се осъществи в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности. То може да се реализира единствено чрез приемане на предложените промени в постановлението. Това ще даде възможност за създаването на условия

за ефективно изпълнение на политиките за реализиране на реформите, развитието и модернизацията на образователния и научния сектор в страната.

1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.

В тази връзка действащото законодателство, в частност настоящият Устройственият правилник на МОН, към момента не позволява решаване на гореизложените проблеми.

Проблемите, които са установени, не е възможно да бъдат решени без приемане на Постановлението.

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

Неприложимо.

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не са извършвани последващи оценки на нормативния акт.

2. Цел: Постановлението е насочено към постигане на по-високо общо ниво при изпълнение на дейностите, свързани с провеждането на държавната политика в областта на образованието и науката, както и оптимизиране на организацията и функциите на звената в МОН за повишаване ефективността на тяхната работа.

Постановлението е в пълно съответствие с целите, заложили в приоритет „Образование и умения“ на Националната програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030 и на Стратегическата рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021-2030), както и изпълнението на Националния план за възстановяване и устойчивост в частта му, отнасяща се до сферата на науката и образованието. Постановлението ще съдейства за тяхното ефективно изпълнение.

Посочете определените цели за решаване на проблема/проблемите, по възможно най-конкретен и измерим начин, включително индикативен график за тяхното постигане. Целите е необходимо да са насочени към решаването на проблема/проблемите и да съответстват на действащите стратегически документи.

3. Заинтересовани страни:

Пряко заинтересовани страни:

Пряко заинтересовани са министърът на образованието и науката, 379 щатни служители на Министерството на образованието и науката, както и 724 щатни служители на Националния институт по метеорология и хидрология и директорът на института.

Косвено заинтересовани страни:

Второстепенните разпоредители с бюджет към министъра на образованието и науката и институциите в сферата на образованието и науката като: РУО, висшите училища, БАН и научни организации, ИАПО, НАПОО, НАЦИД, държавните и общинските училища, както и българските неделни училища в чужбина.

Косвено въздействие проектът за изменение ще има спрямо работодателите като ползватели на специалисти, обучавани в системата на образованието в Република България, а същевременно и върху цялото общество по отношение отглеждането на деца в ранна детска възраст, по отношение на образованието и възпитанието на подрастващите поколения, както и подготовката на специалисти за пазара на труда, а също и създаването на устойчиви тенденции и компетентности в етичен и обществен план.

Посочете всички потенциални заинтересовани страни/групи заинтересовани страни (в рамките на процеса по извършване на частичната предварителна частична оценка на въздействието и/или при обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове), върху които предложенията ще окажат пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи/общини и др.).

4. Варианти на действие. Анализ на въздействията.

Вариант 1 „Без действие“:

Описание:

Вариант „Без действие“ означава да не се предприемат никакви действия. В този случай ще продължат да са налице проблеми, свързани с изпълнението на дейностите по изпълнението на образователните стратегии в страната и осъществяването на Плана за възстановяване и устойчивост в частта му за образование и наука, както и с обезпечаването на необходимото ниво и численост на административен капацитет за провеждането на реформите и модернизацията на образователната сфера в страната.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

В процеса на изготвяне на настоящата оценка не са идентифицирани положителни въздействия при прилагането на Вариант 1 по Проблем 1 върху нито една от заинтересованите страни.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Прилагането на **Вариант 1 по Проблем 1** ще се отрази в негативен план по отношение на всички заинтересовани страни.

Ще продължат да са налице трудности при изпълнението на проектите и реформите, заложи в Националния план за възстановяване и устойчивост, както и обезпечаването на административен капацитет за осъществяването на НПВУ и реформите в образователната сфера.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия: няма

Въздействия върху малките и средните предприятия: няма

Административна тежест: няма

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2 „Предприемане на регулаторни мерки – приемане на Постановлението“:

Описание:

С Постановлението се предвижда формиране на ново структурно звено, което ще изпълнява функции по координиране, мониторинг, оценка, анализи, отчитане на дейностите във връзка с:

- докладване по напредъка в изпълнението на ключовите етапи и цели по Националния план за възстановяване и устойчивост в областта на образованието и науката;
- приетата Стратегическа рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 - 2030);

- координация при изпълнението на политиките и осъществяването на дейностите в областта на образованието и науката, финансирани със средства от националния бюджет, от Европейския съюз и други международни фондове и програми;
- постигане на целите на Национална програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030 и на Националната програма за реформи.

В проекта на акт се предлага реструктуриране в специализираната администрация на дирекция „Политики за стратегическо развитие, квалификация и кариерно развитие“ и обособяване на отделна дирекция с наименование „Политики за стратегическо развитие“. Промяната в структурата на Министерство на образованието и науката цели постигане на синергия и допълняемост на резултатите от изпълняваните политики, както и укрепване на административния капацитет за изпълнението на новите функции. В резултат от това функциите на другия отдел в дирекцията ще преминат към дирекция „Съдържание на предучилищното и училищното образование“, със запазване на структурното звено, отговарящо за дейностите за квалификация и кариерно развитие на педагогическите специалисти. По този начин ще се засили връзката и координацията при разработването и изпълнението на държавната политика в областта на предучилищното и училищно образование и дейностите за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти, които са основни участници в рамките на образователния процес.

С проекта на акт се предвижда също така обединяване в специализираната администрация на дирекции „Организация и контрол“ и „Образование на българите зад граница и училищна мрежа“ в едно структурно звено поради сходство във функциите и съдържанието. Обединяването на двете дирекции е с цел постигане на по-добро административно управление на процесите и оптимизиране на числеността.

При така предложените промени дирекциите в специализираната администрация се намаляват с една. Общата численост на персонала на Министерството на образованието и науката от 379 щатни бройки ще се намали на 376 щатни бройки. Ще се промени и числеността на отделни административни звена при спазване на задължителните нормативи за численост на администрацията съгласно Наредбата за прилагане на Класификатора на длъжностите в администрацията.

С проекта на акт се предвижда и изменение в Постановление № 13 от 2018 г. на Министерски съвет за определяне на второстепенните разпоредители с бюджет към министъра на образованието и науката (обн. ДВ, бр. 12 от 2018 г.), с което генералният директор на Националния институт по метеорология и хидрология да бъде изваден като разпоредител с бюджет в системата на МОН, в резултат на преминаването на института като юридическо лице на подчинение на министъра на околната среда и водите с Постановление № 150 от 5 юли 2022 г. за изменение и допълнение на Правилника за устройството и дейността на националния институт по метеорология и хидрология (обн. ДВ, бр. 53 от 2022 г.).

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Прилагането на **Вариант 2** ще доведе в дългосрочен план до положителни социални, икономически и екологични промени в цялостен обществен план за всички заинтересовани страни, тъй като ще създаде обективни възможности за реализиране на реформите и модернизацията на сферата на българското образование, както и изпълнението на дейностите по Националния план за възстановяване и устойчивост, които също ще допринесат за повишаване

нивото на българското образование, осъществяване на приобщаващо и включващо образование, развитие на компетентностно ориентирано преподаване и натрупване на умения и знания, сериозна технологична промяна чрез въвеждане на STEM-ресурси, цялостно обновяване на образователната среда, както и нейната екологична насоченост.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При извършените проучвания в процеса на изготвяне на настоящата оценка не са идентифицирани негативни въздействия върху нито една от заинтересованите страни.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия: няма

Въздействия върху малките и средните предприятия: няма.

Административна тежест: Вариант 2 няма да окаже въздействие върху административната тежест.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 3 „Нерегулативна намеса“

Описание: Вариант 3 означава да се запази съществуващата нормативна уредба, като се приложат нерегулаторни мерки. В конкретния случай този вариант не може да бъде реализиран, тъй като належащите промени за решаването на констатираните проблеми е невъзможно да се извършат без промяна в действащата нормативна уредба. В тази връзка **Вариант 3** е свързан с липса на предвидимост на действията и последствията от тях.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Вариант 3 няма да има позитивни отражения за нито една от заинтересованите страни.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Прилагането на Вариант 3 обуславя риск от практически затруднения и забавяния при изпълнението на функциите на администрацията на МОН, особено по отношение на реализирането на дейностите по Националния план за възстановяване и устойчивост, което ще има отрицателни последици за всички заинтересовани страни. В тази връзка Вариант 3 не е препоръчителен за прилагане.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия: няма

Въздействия върху малките и средните предприятия: няма.

Административна тежест: Прилагането на Вариант 3 няма да повлияе върху административната тежест.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

5. Сравняване на вариантите:

Степени на изпълнение по критерии: 1) висока; 2) средна; 3) ниска.

		Вариант 1 „Без действие“	Вариант 2	Вариант 3 „Нерегулативна намеса“
Ефективност	Цел: Подобряване изпълнението на дейностите и оптимизиране на организацията и функциите на звената в МОН за повишаване ефективността на работата	3	1	3
Ефикасност	Цел: Подобряване изпълнението на дейностите и оптимизиране на организацията и функциите на звената в МОН за повишаване ефективността на работата	3	1	3
Съгласуваност	Цел: Подобряване изпълнението на дейностите и оптимизиране на организацията и функциите на звената в МОН за повишаване ефективността на работата	3	1	3

1.1. Сравнете вариантите чрез сравняване на ключовите им положителни и отрицателни въздействия.

1.2. Посочете степеня, в която вариантите ще изпълнят определените цели, съгласно основните критерии за сравняване на вариантите:

ефективност, чрез която се измерва степеня, до която вариантите постигат целите на предложението;

ефикасност, която отразява степеня, до която целите могат да бъдат постигнати при определено ниво на ресурсите или при най-малко разходи;

съгласуваност, която показва степеня, до която вариантите съответстват на действащите стратегически документи.

6. Избор на препоръчителен вариант:

Вариант 2 „Приемане на Постановлението “ е препоръчителен Вариант на действие спрямо решаването на посочения проблем.

Аргументите за това са свързани със следното:

1. Вариант 2 се отличава с най-висока степен на ефективност, във връзка с неговата целесъобразност и с най-висок потенциал за постигане на целите на Постановлението.
2. Вариант 2 се характеризира с най-висока степен на ефикасност сред идентифицираните варианти на действие, с оглед на ефекта от публичните разходи за заинтересованите страни и за обществото.

3. Вариант 2 съдържа най-голям потенциал за изпълнение на държавната политика, насочена осигуряване реформиране и модернизиране на сектора на образование и наука в България. В тази връзка той се отличава с най-висока степен на съгласуваност.

Посочете препоръчителните варианти за решаване на поставения проблем/проблеми.

6.1. Промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

- Ще се увеличи
- Ще се намали
- Няма ефект

Прилагането на Вариант 2 „Приемане на Постановлението“ няма да въздейства по отношение на административната тежест.

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант за решаване на всеки проблем.

1.2. Ако се предвижда въвеждането на такса, представете образуването на нейния размер съгласно Методиката по чл. 7а от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

6.2. Създават ли се нови/засягат ли се съществуващи регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

- Да
- Не

Прилагането на Вариант 2 „Приемане на Постановлението“ няма да засегне съществуващи регулаторни режими и услуги.

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на избрания вариант.

1.2. В случай че се предвижда създаване нов регулаторен режим, посочете неговия вид (за стопанска дейност: лицензионен, регистрационен; за отделна стелка или действие: разрешителен, уведомителен; удостоверителен и по какъв начин това съответства с постигането на целите).

1.3. Мотивирайте създаването на новия регулаторен режим съгласно изискванията на чл. 3, ал. 4 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

1.4. Посочете предложените нови регулаторни режими отговарят ли на изискванията на чл. 10 – 12 от Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.5. Посочете изпълнено ли е изискването на § 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.6. В случай че се изменят регулаторни режими или административни услуги, посочете промяната.

6.3. Създават ли се нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

- Да
- Не

Прилагането на Вариант 2 „Приемане на Постановлението“ няма да доведе до създаване на нови регистри.

6.4. По какъв начин препоръчителният вариант въздейства върху микро-, малките и средните предприятия (МСП) (включително по отделните проблеми)

Актът засяга пряко МСП

Актът не засяга МСП

Проектът на Постановление не засяга МСП.

Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант.

6.5. Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

Не са налице потенциални рискове от прилагането на Вариант 2.

Посочете възможните рискове от прилагането на препоръчителния вариант, различни от отрицателните въздействия, напр. възникване на съдебни спорове и др.

7. Консултации:

Проведени са консултации

Посочете основните заинтересовани страни, с които са проведени консултации. Посочете резултатите от консултациите, включително на ниво ЕС: спорни въпроси, многократно поставяни въпроси и др.

Предстоят обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове

На основание чл. 26, ал. 4, изречение второ от закона, срокът за предложения и становища по проекта е **14 дни**. **По-краткият срок се обуславя** във връзка с осъществяването на функциите и дейностите по отношение започналото изпълнение на Националния план за възстановяване и устойчивост в сектора на образование и наука.

Обобщете най-важните въпроси за обществени консултации. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултационни процедури.

8. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

Да

Не

Приемането на нормативния акт не произтича от правото на Европейския съюз.

1.1. Посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 6.2 и 6.3, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

1.2. Изборът трябва да съответства на посоченото в раздел 1, съгласно неговата т. 1.5.

9. Изисква ли се извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици?

Да

Не

Не се изисква извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици.

10. Приложения:

Приложете необходимата допълнителна информация и документи.

11. Информационни източници:

1. Национален план за възстановяване и устойчивост – сборник приложими документи - [План за възстановяване и устойчивост \(mon.bg\)](#) , както е индексирано на 17.08.2022 г.
2. Устройствен правилник на Министерството на образованието и науката (Загл. изм. - ДВ, бр. 62 от 2013 г., в сила от 03.07.2013 г.)(обн. - ДВ, бр. 12 от 12.02.2010 г.; ...; изм. ДВ. бр.20 от 9.03.2021 г.)Приет с ПМС № 11 от 03.02.2010 г. (акт. 16.03.2021 г.) – [Устройствен правилник на Министерството на образованието и науката](#)
3. [Правилник за устройството и дейността на Националния институт по метеорология и хидрология](#) , (Обн. - ДВ, бр. 6 от 18.01.2019 г.) Приет с ПМС № 7 от 14.01.2019 г.
4. Национална програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030, достъпно на: <https://www.minfin.bg/bg/1394>, както е индексирано на 17.08.2022 г.
5. Стратегическа рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021-2030), достъпно на: <https://www.mon.bg/bg/143>, както е индексирано на 27.07.2021 г.
6. Националната програма за реформи – [Министерство на финансите :: Национална програма за реформи \(minfin.bg\)](#) , както е индексирано на 17.08.2022 г.
- 7.

Посочете изчерпателен списък на информационните източници, които са послужили за оценка на въздействията на отделните варианти и при избора на вариант за действие: регистри, бази данни, аналитични материали и др.

12. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на частичната предварителна оценка на въздействието:

X

ЛЮБОМИР ЙОСИФОВ
Директор на дирекция "Правна"